

Törvény¹

..... 2021

A nemzeti kisebbségek² jogállásáról, és egyes törvények módosításáról, illetve kiegészítéséről

A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa a következő törvényt fogadta el

Alapelvek³

1. cikk. (1) A Szlovák Köztársaság tiszteletben tartja az emberi jogokat és a nemzeti kisebbségekhez tartozók identitását, és megfelelő körülményeket biztosít ennek kifejeződésére, megőrzésére és fejlesztésére.
2. cikk⁴ (1) A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek egyénileg és másokkal közösen is gyakorolhatják a törvényben lefektetett jogokat, és élvezhetik a törvény alapelveiből fakadó előnyöket. A nemzeti

¹ A törvény előkészítése a Szlovák Köztársaság Kormányának a 2021-2024-es időszakra vonatkozó Programnyilatkozatából, valamint a Szlovák Köztársaság Kormányának a 8. választási időszakra vonatkozó jogalkotási feladatok keretéből következik, amelyet a Szlovák Köztársaság Kormánya a 2020. szeptember 9-i 547. számú határozatával tudomásul vett. Szintén szerepel a Kormány 2022. évi jogalkotási feladatainak tervében; Gestor: ÚV SR, ÚSVNM; a végrehajtás határideje: 2022 májusa. A törvénytervezet felépítése az úgynevezett jogalkotási szándékot követi, amelyet a Nemzetiségi Kisebbségek és Etnikai Csoportok Bizottsága hagyott jóvá, és amelyet a Szlovák Köztársaság Kormányának Emberi Jogi, Nemzeti Kisebbségi és Nemi Egyenlőségi Tanácsa, valamint a Szlovák Köztársaság Kormánya 2020.11.23-án tudomásul vett. A törvénytervezet összhangban van a nemzetiségi kisebbségek tagjainak jogait szabályozó nemzetközi dokumentumokkal (a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény, a regionális vagy kisebbségi nyelvek európai chartája), valamint a Szlovák Köztársaság alkotmányával.

² A hivatalos fogalom a Szlovák Köztársaság Alkotmányában: „nemzetiségi kisebbség”, a törvény tervezete szlovákul is ezt a fogalmat használja.

³ E törvény alapelvei alkotják az értelmezési szabályok keretét, amelyekkel összhangban a törvényben foglalt jogszabályokat alkalmazni és értelmezni kell. Az alapelvek egyenrangúak, sorrendjük nem tükrözi jelentőségüket.

⁴ Az alapelvek hozadéka a nemzetiségi kisebbségek jogállásának elismerése és államalkotó tényezőként való jelképes elismerésük.

- kisebbségekhez tartozó személyek jogainak gyakorlását tilos korlátozni vagy ellehetleníteni
- (2) Tilos a nemzeti kisebbséghez való tartozás miatti mindennemű diszkrimináció.
3. cikk (1) A nemzeti kisebbségek államalkotó tényezők. Nyelvük, kultúrájuk, hagyományaik szerves részét képezik a Szlovák Köztársaság kultúrájának.
- (2) Tilos olyan intézkedések elfogadása és eszközök alkalmazása, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozók erőszakos, célzatos, nem természetes asszimilációjához, elnemzetietlenítésükhöz, illetve szegregációjukhoz vezetnek. Az állami szervezetnek hatáskörük gyakorlása keretében intézkedéseket kell elfogadniuk e törvény vagy külön rendeletek alapján az ilyen eljárások megszüntetése érdekében.
4. cikk (1) A nemzeti kisebbségekhez tartozók részt vesznek a kulturális, a társadalmi és a gazdasági életben és a közügyekkel kapcsolatos döntésekben, beleértve az őket érintő ügyeket.
- (2) E törvény által vagy külön rendelettel szabályozott nemzeti kisebbségi jogok nem sértik az egyenlő bánásmód elvét, amely az egyenlő bánásmódról és a hátrányos megkülönböztetés elleni védelemről szóló rendeletekből következik.

ELSŐ RÉSZ

Alapvető rendelkezések⁵

1. § A szabályozás tárgya és a törvény hatálya

(1) A törvény szabályozza:

- a) a nemzeti kisebbségesek kulturális, oktatási és nyelvhasználati jogait, a közügyekben való részvételük módját, beleértve az őket érintő rendelkezések meghozatalában;
- b) az állami szervek hatáskörét a nemzeti kisebbségek tagjaival kapcsolatban;
- c) a Nemzeti Kisebbségi Hivatal (a továbbiakban csak „hivatal”) létrehozását és hatáskörét;

---

⁵ A törvény ezen része tartalmazza az általános jellegű alapvető rendelkezéseket, különösen a törvény tárgyát és hatályát, az alapfogalmak értelmezését, mint a például a nemzeti kisebbség, a nemzeti kisebbséghez tartozó személy, kisebbségi nyelv és egyéb. Tartalmazza az elismert nemzeti kisebbségek felsorolását és a további kisebbségek elismerése módjának szabályozását.

d) a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsa (a továbbiakban „nemzeti/ségi tanács”) illetékességét a kultúra, a közoktatás, a tájékoztatás és a nyelvhasználat terén, továbbá a finanszírozásukat, valamint tevékenységük egyéb területeit.

(2)⁶ A törvény vonatkozik a minisztériumokra és a többi központi államigazgatási szervre, az állami szervekre, a fegyveres testületekre, jogi személyekre, melyeknél az alapítói vagy fenntartói jogokat államigazgatási vagy állami szervek gyakorolják, az önkormányzatokra és a megyékre, az önkormányzatok és a megyék által létrehozott jogi személyekre, az önkormányzati tulajdonrészű jogi személyekre, a megyei tulajdonrészű jogi személyekre, az állami alapokra, a közszolgálati intézményekre, törvény által létrehozott jogi személyekre, olyan jogi személyekre, melyekben a közszolgálati intézményeknek is tulajdonrészük van, állami tulajdonrészű jogi személyekre (a továbbiakban „hatósági szervek”), vállalkozói tevékenységet folytató jogi személyekre és fizikai személyekre a Szlovák Köztársaság teljes területén, ha a törvény nem rendelkezik másképp.

A nemzeti kisebbségek jogait külön szabályozó törvényi előírásokat ez a törvény nem érinti

2. § A fogalomak értelmezése

(1) E törvény alkalmazásához

a) nemzeti kisebbséghez tartozik a Szlovák Köztársaságnak az az állampolgára,⁷ aki a nemzeti kisebbséghez tartozónak vallja magát

b) nemzeti kisebbséget⁸ alkot a Szlovák Köztársaság állampolgárainak az a közössége, amely különbözik a többi állampolgártól rendszerint közös identitásában, nyelvében, kultúrájában és hagyományaiban, a lakosság számottevő kisebbségi részét alkotja és kinyilvánítja az iránti igényét, hogy nemzeti kisebbségnek tekintsék azzal a céllal, hogy közös erőfeszítéseket tehessen saját identitása, nyelve és kultúrája megőrzése és fejlesztése érdekében, védje közössége érdekeit, és a kisebbség hagyományosan, legalább három generáció óta a Szlovák Köztársaság területén él.

⁶ Pontosításra és bővítésre került a kötelezett jogalanyok köre, különösképpen a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nyelvi jogainak problematikus alkalmazási gyakorlata miatt.

⁷ A Szlovák Köztársaság Alkotmányának 34. cikkelye 1. bek.: „A Szlovák Köztársaságban nemzetiségi kisebbséget vagy etnikai csoportot alkotó állampolgároknak biztosítva van a sokoldalú fejlődés”.

⁸ A törvény célja az őshonos nemzeti kisebbségek jogállásának megerősítése.

A már elismert nemzeti kisebbségeket e törvény 3. §-ának 1. bek. taxatív módon felsorolja. A további (a 3. § 1. bekezdésében felsoroltaktól eltérő) nemzeti kisebbségek elismerésének módját ezen kritériumok alapján a 3. § 2. és azt követő bekezdései határozzák meg.

c) a nemzeti tanács a nemzeti kisebbség önkormányzati szerve, és rajta keresztül a nemzeti kisebbség részt vesz a döntéshozatalban vagy önállóan dönt az őt érintő kérdésekben

d) a nemzeti kisebbséget képviselő politikai párt olyan párt, amelynek alapszabályában szerepel, hogy mely nemzeti kisebbséget vagy kisebbségeket képviseli, és a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába pályázó képviselőjelöltjeinek 80%-a az adott kisebbséghez vagy kisebbségekhez tartozik.

e) kisebbségi kulturális intézmény olyan kulturális intézmény, amelynek alapszabályában szerepel, hogy alapvető célja a kisebbségi kultúra bemutatása, képviselete, védelme, fejlesztése, gyűjtése, kutatása, illetve tevékenysége legalább 40%-át a kisebbségi kultúrával való foglalkozás teszi ki.

f) kisebbségi nyelv az a nyelv, amelyet hagyományosan használnak a Szlovák Köztársaság területén az ott élő kisebbségi állampolgárok, és a nyelv eltér az államnyelvtől⁹

g) nemzeti kisebbségi média az a Szlovák Köztársaság területén bejegyzett nyomtatott, elektronikus vagy digitális média, amely a kisebbség nyelvét használja vagy célközönségét a Szlovák Köztársaság területén élő nemzeti kisebbséghez tartozó személyek alkotják.

h) nemzetiségi iskola vagy nemzetiségi oktatási intézmény az az oktatási-nevelési intézmény, amelyben az oktatási-nevelési folyamat egésze vagy egy része a nemzeti kisebbség nyelvén valósul meg.

3. § Nemzeti kisebbségek

A Szlovák Köztársaság nemzeti kisebbségnek ismeri el a Szlovák Köztársaság területén élő bolgár, cseh, horvát, magyar, morva, német, lengyel, roma, ruszin, orosz, szerb, ukrán és zsidó nemzeti kisebbséget.

Az (1) bekezdésben szereplő nemzeti kisebbségek listája bővíthető

a) a nemzeti kisebbség bejegyzésének kérvényezésével (a továbbiakban „kérvény”) a (3) és (4) bekezdés alapján,

b) a Szlovák Tudományos Akadémia (5) bekezdésnek megfelelő szakmai véleménye alapján,

c) az illetékes állami szerv szakmailag megalapozott indoklásával, annak igazolásával, hogy a nemzeti kisebbség megfelel a 2. §, (1) bekezdés b) pont feltételeinek.

(3) A kérvényt az adott kisebbséghez tartozó legalább öt, 18. életévét betöltött személy adhatja be (a továbbiakban „regisztrációs bizottság”)

(4) A kérvénynek tartalmaznia kell

⁹ A 40. § taxatív módon/tételesen felsorolja az elismert nyelveket.

- a) a regisztrációs bizottság tagjainak keresztnéve és vezetéknéve, születési dátumuk, lakhelye,
- b) bejelentés a regisztrációs bizottság nevében eljárni hivatott meghatalmazott személyről,
- c) a 2. § (1) bekezdés b) pont feltételeinek megfelelő indoklás,
- d) legalább 500 támogató aláírás az adott kisebbséghez tartozó, 18 évnél idősebb személytől.

(5) Ha a kérvény nem felel meg a (3) bekezdés feltételeinek, a Nemzeti Kisebbségi Hivatal annak kiegészítését kéri a regisztrációs bizottságtól. Az illetékes államigazgatási szerv a (4) bekezdés feltételeinek megfelelő kérvény kézbesítését követően legkésőbb három hónapon belül állásfoglalást kér a Szlovák Tudományos Akadémiától arról, hogy a nemzeti kisebbség megfelel-e a 2. § (1) bekezdés b) pont feltételeinek. A Szlovák Tudományos Akadémia hat hónapon belül elküldi állásfoglalását illetékes államigazgatási szervnek.

(6) Az elismert nemzeti kisebbségek listájáról az (1) bekezdés alapján lekerül az a nemzeti kisebbség, amelynek 500-nál kevesebb 18 évnél idősebb személy vallja magát a tagjának két egymást követő népszámláláson.¹⁰

4. § A nemzeti kisebbségekhez tartozók alapvető jogai¹¹

(1) Mindenkinnek jogában áll szabadon dönteni a nemzetiségi hovatartozásáról, és semmilyen hátránya nem származhat ebből a döntésből vagy nemzeti kisebbségi jogainak gyakorlásából.

(2) A nemzeti kisebbségek tagjai szabadon alapíthatnak és működtethetnek nemzetiségi szervezeteket, hogy megőrizzék és fejlesszék nyelvüket, kultúrájukat és identitásukat e törvény és a vonatkozó rendeletek alapján.

(3) A nemzeti kisebbségek tagjainak joguk van a nemzeti kisebbség nyelvén való oktatáshoz és neveléshez az oktatás minden szintjén.

(4) Mindenkinnek joga van használni a nemzeti kisebbség nyelvét (a továbbiakban a „kisebbségi nyelvet”) a magánéletben és nyilvánosan, korlátozások nélkül. Emellett a hivatali érintkezésben is joga van használni a kisebbségi nyelvet összhangban az alkotmánnyal, a vonatkozó törvényekkel és a Szlovák Köztársaságra nézve kötelező nemzetközi egyezményekkel.

(5) A nemzeti kisebbségek részvételét a közügyek intézésében országos szinten a nemzeti tanácsok, önkormányzati és megyei szinten a nemzetiségi bizottságok biztosítják összhangban e törvény rendelkezéseivel.

¹⁰ A törvénynek a valós helyzetet és nemzeti kisebbségek igényeit kell tükröznie.

¹¹ Ez a rész a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek alapvető jogait szabályozza, különösen a kultúra, az oktatás, a nemzeti kisebbségek nyelvhasználatára, valamint a közéletben való részvételük terén – az egyes jogokat részletesebben a törvény következő részei szabályozzák.

(6) A nemzeti kisebbségek támogatása érdekében kötött államközi szerződések elfogadásába és végrehajtásába a Szlovák Köztársaság bevonja az érintett nemzeti kisebbségeket.

5. § Nemzeti kisebbségek szimbólumai és ünnepei

(1) A nemzeti kisebbségek megválaszthatják saját szimbólumaikat, elsősorban címert, zászlót, himnuszt.

(2) A szimbólumokat a Nemzeti Kisebbségi Hivatal (a továbbiakban „Hivatal”) jegyzi be az adott kisebbség nemzeti tanácsának javaslata alapján. Az érintett nemzeti tanács kérheti a belügyminisztériumtól a nemzetiségi szimbólumok bejegyzését a Heraldikai jegyzékbe, ha azok megfelelnek e bejegyeztetés feltételeinek.¹²

(3) A hivatal által bejegyzett nemzetiségi szimbólumok az állami szimbólumok nélkül is szabadon használhatók a nemzeti kisebbséghez kötődő rendezvényeken, illetve intézményeiben. Azokon a településeken, ahol használható a kisebbség nyelve a hivatali érintkezésben, a rendeleti szabályozás alapján az állami szimbólumokat közösen használják az adott nemzeti kisebbség bejegyzett szimbólumaival.

(4) A nemzeti tanács meghatározhatja a saját nemzetiségi ünnepeit.

(5) A nemzeti kisebbség ünnepeit a hivatal jegyzi be az adott nemzeti tanács javaslata alapján.

(6) A nemzeti kisebbségek hivatalos állami emléknapja július 14-e.¹³

MÁSODIK RÉSZ

A nemzeti kisebbségek jogainak intézményi és anyagi biztosítása

I. NEMZETI KISEBBSÉGI HIVATAL¹⁴

6. § (1) Létrejön a Nemzeti Kisebbségi Hivatal, a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogaival és jogállásával foglalkozó központi államigazgatási szerv.

¹² A Törvénytár 575/2001 sz. törvényének 11. § b) pontja.

¹³ A Törvénytár 241/1993 sz. törvényének módosítása. A nemzeti kisebbségek jogainak védelméről szóló keretegyezmény ratifikálása.

¹⁴ A törvénynek ez a része a nemzeti kisebbségek jogainak intézményi és pénzügyi biztosítékainak szabályozását tartalmazza. Az első rész létrehozta a Nemzeti Kisebbségek Hivatalát, amely a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogállása és jogai terén országos hatáskörrel rendelkező központi államigazgatási szerv lesz - ez a Szlovák Köztársaság kormányának a 2020-2024-es időszakra vonatkozó programnyilatkozatából következik. A törvény hatáskörrel ruhazza fel a Hivaltal a kultúra, az oktatás, a nyelv és a nemzeti kisebbségek közéleti részvétele terén. A Hivatal létrehozásával automatikusan megszűnik a nemzeti kisebbségek kormány megbízottjának posztja és hivatala.

(2) A hivatal székhelye Pozsony.

(3) A hivatal a székhelyén kívül állandó vagy ideiglenes kihelyezett munkahelyeket hozhat létre. Az első mondat alapján létrehozott munkahelyeknek nincs jogi önállóságuk.

7. § (1) A hivatal élén a hivatal elnöke áll, akit a kormány javaslata alapján a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa választ meg és hív vissza.¹⁵

(2) A hivatal elnökét távollétében a hivatal alelnöke helyettesíti, gyakorolja jogköreit és ellátja feladatait. A hivatal elnöke az alelnökön kívül mást is megbízhat jogkörei gyakorlásával és feladatai ellátásával. Az alelnököt az elnök nevezi ki és hívja vissza.

(3) Az elnök megbízási ideje öt év. Ugyanaz a személy legfeljebb két egymást követő megbízási időszakban töltheti be az elnöki, illetve az alelnöki posztot. Az elnök és az alelnök nem lehet politikai párt vagy mozgalom tagja, nem léphet fel pártok nevében vagy érdekében.

(4) Az elnöki pozíció összeegyeztethetetlen a következő funkciókkal

- a) a Szlovák Köztársaság elnöke,
- b) a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának képviselője,
- c) a Szlovák Köztársaság kormányának tagja,
- d) államtitkár,
- g) a Számvevőszék elnöke és alelnöke,
- h) megyei önkormányzati elnök vagy alelnök,
- i) polgármester,
- j) ügyész,
- k) bíró.

(5) A hivatal elnöke egyben a Szlovák Köztársaság Kormánya Nemzeti Kisebbségi és Etnikai Csoportok Tanácsának elnöke.¹⁶

8. § (1) Az elnök megbízatása véget ér

- a) megbízási idejének leteltével a 7.§ (3) bekezdés alapján
- b) lemondásával,
- c) leváltásával,
- d) elhalálozásával vagy halottá nyilvánításával.

(2) A hivatal elnökét leváltja a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa, ha

- a) jogerősen elítélték bűncselekmény szándékos elkövetése miatt,

¹⁵ A Hivatal elnökének megválasztására vonatkozó módosítás célja a Hivatal függetlenségének megerősítése volt, amit a 3. bekezdés – ötéves hivatali idő (nem azonos a választási időszak) – is alátámaszt.

¹⁶ A Törvénytar 241/1993 sz. törvény módosítása a kormány tevékenységének szervezéséről és a központi közigazgatás szervezetéről szóló Törvénytar 575/2001. sz. törvény módosításáról (2. § (3) bekezdés).

- b) jogerős bírósági ítélettel teljesen vagy részlegesen megfosztották jogképességétől,
  - c) más funkció betöltése miatt összeférhetlenség áll fel elnöki vagy alelnöki funkciójával,
  - d) több mint hat, egymás követő naptári hónapban nem látta el funkcióját.
- (3) A Szlovák Köztársaság Nemzeti tanácsa felfüggesztheti a hivatal elnökének megbízását, ha a feladatainak ellátásával kapcsolatban büntetőjogi eljárás indult ellene.
- (4) Az elnök megbízásának megszűnését követően az alelnök látja el feladatait az új elnök megválasztásáig.
9. § A hivatal kapcsolata más állami hivatalokkal
- (1) A hivatal elnöke saját kezdeményezésre vagy kérésre beszámol a miniszterelnöknek, a miniszterelnök-helyetteseknek, az illetékes miniszternek a feladatai teljesítéséről.
- (2) A hivatal elnöke a kormányülésekre vonatkozó szabályozások szerint részt vesz azokon a kormányüléseken, amelyeken a tevékenységéhez kötődő kérdésekről tárgyalnak.
- (3) A hivatal elnöke feladatai teljesítésének keretében jogosult tájékoztatást és állásfoglalást kérni az állami intézményektől, valamint feladatai teljesítésének keretében együttműködni velük.
- (4) A hivatal elnöke a nemzeti tanács javaslata alapján, a 13. § (1) bekezdés, f) pontja alapján bírósági eljárást kezdeményezhet.¹⁷
10. § A hivatal tevékenysége
- (1) A hivatal a nemzetiségi kisebbségekhez tartozók jogainak megőrzésével, bővítésével és támogatásával kapcsolatos feladatokat lát el, és rendszerszerű intézkedéseket valósít meg a kisebbségek helyzetének javítása érdekében.
- (2) A hivatal tevékenysége keretei között együttműködik az állami szervekkel.
- (3) A hivatal tevékenysége során főleg:
- a) államigazgatási feladatokat hajt végre a nemzeti kisebbségi jogok terén,
  - b) ügyel a Szlovák Köztársaság nemzetközi és hazai kötelezettségeinek érvényesítésére és betartására a nemzeti kisebbségekhez tartozók helyzetével és jogaival összefüggésben,
  - c) támogatja a nemzeti kisebbségekhez tartozók részvételét a közügyek megoldásában.

¹⁷ Például a nyelvi jogok súlyos megsértésére utaló panasz.

(4) A kormány jóváhagyását igénylő javaslatokat a hivatal elnöke terjeszti a kormány elé.

11. § A hivatal fő feladatai

(1) A hivatal a tevékenységi körén belül a 10. § (3) bek. a pont) alapján elsősorban:

- a) támogatja a nemzeti kisebbségi kulturális értékek megőrzését, kifejeződését, védelmét és az identitás fejlesztését,
- b) terveket dolgoz ki a nemzeti kisebbségekhez tartozók helyzetével és jogaival kapcsolatban,
- c) ügyel a nemzeti kisebbségekhez tartozók nyelvi jogainak betartására e törvény hatodik része alapján,
- d) fogadja a nemzeti kisebbségek nyelvhasználatáról szóló törvény megsértésével kapcsolatos panaszokat és döntést hoz róluk,
- e) szakmai és módszertani segítséget nyújt a közigazgatási szerveknek, valamint a biztonsági és mentőszolgálati egységeknek a kisebbségi nyelvhasználat terén,
- f) intézi a beadványokat és a közigazgatási szabálysértések megoldásával foglalkozik,
- g) ügyel a nemzeti kisebbségekhez tartozók oktatása-nevelése minőségének javítására,
- h) törvényjavaslatokat és nem törvényszintű javaslatokat készít a nemzeti kisebbségekhez tartozók oktatásával-nevelésével kapcsolatban,
- i) javaslatokat készít a nemzeti kisebbségekhez tartozók szlováknyelv-oktatása színvonalának javításával kapcsolatban,
- j) együttműködik a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériumával a nemzeti kisebbségekhez tartozók oktatása-nevelése minőségének javításában, és az ezzel kapcsolatos törvényjavaslatok és nem törvényszintű javaslatok elkészítésében.

(2) A hivatal a tevékenységi körén belül a 10. § (3) bek. b) pont) alapján elsősorban:

- a) figyeli, elemzi és kiértékeli a nemzeti kisebbségekhez tartozók jogainak betartását az államigazgatási szervek, a megyék és más érintett intézmények részéről, és két évente legkésőbb május 31-ig jelentést terjeszt a kormány elé a nemzeti kisebbségekhez tartozók helyzetéről és jogairól. A nemzeti kisebbségekhez tartozók helyzetéről és jogairól szóló jelentést a kormány elé terjesztése előtt jóvá kell hagynia a Szlovák Köztársaság Kormánya Nemzeti Kisebbségi és Etnikai Csoportok Tanácsának.
- b) részt vesz azoknak a nemzetközi szerződéseknek a betartásáról szóló jelentések kidolgozásában, amelyek betartására kötelezte magát

a Szlovák Köztársaság a nemzetiségi kisebbségek helyzetének és jogainak betartása terén,

c) saját kezdeményezésből vagy kérésre javaslatokat és állásfoglalásokat készít a törvényi és a nem törvényszintű intézkedésekről a nemzeti kisebbségek helyzetével és jogainak betartásával kapcsolatban,

d) saját kezdeményezésből vagy államigazgatási szervek felkérésére együttműködik a nemzeti kisebbségek helyzetével és jogaival kapcsolatos közpolitikák megvalósításában,

e) a helyi és regionális önkormányzati szervek és a hozzájuk kapcsolódó szubjektumok felkérésére együttműködik a nemzeti kisebbségek helyzetével és jogaival kapcsolatos közpolitikák megvalósításában,

f) a nemzeti kisebbségekhez tartozókat megillető jogok terén együttműködik a nemzetközi szervezetekkel,

g) a hivatal kétévente jelentést készít a kormánynak a kisebbségi nyelvhasználat helyzetéről a Szlovák Köztársaság területén.

(3) A hivatal a tevékenységi körén belül a 10. § (3) bek. c) pont alapján elsősorban:

a) biztosítja a nemzeti kisebbségek részvételét az őket érintő ügyek megoldásában,

b) országos, regionális és helyi szinten is elősegíti a nemzeti kisebbségek részvételének erősítését az őket érintő ügyek megoldásában,

c) rendszeresen konzultál a nemzeti kisebbségek képviselőivel, a nemzeti kisebbségek országos nemzeti tanácsaival, a nemzeti kisebbségek szervezeteivel,

d) elnököl a tanácsban,

e) ellátja a Szlovák Köztársaság Kormánya Nemzeti Kisebbségi és Etnikai Csoportok Tanácsa (a továbbiakban „tanács”) titkárságának feladatait, szakvéleményezéseket és javaslatokat készít a tanács dokumentumaival kapcsolatban.

II. A NEMZETI KISEBBSÉGEK NEMZETI TANÁCSAI¹⁸

12. § A nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsai

(1) A nemzeti kisebbségek jogait érintő döntésekben való részvételhez fűződő jog érvényesítése érdekében a nemzeti kisebbségek képviselői nemzeti tanácsokat választanak, melyeknek országos tevékenységet fejtenek ki elsősorban a kultúra, az oktatás, a kisebbségi nyelvhasználat és az ezzel kapcsolatos tájékoztatás terén.

(2) A nemzeti tanácsok megválasztását külön rendelet szabályozza.¹⁹

(3) A nemzeti tanács önálló jogi személy, állami költségvetési szervezet.

(4) A nemzeti tanács képviseli a nemzeti kisebbséget a 1 bekezdésben szereplő területeken, dönt vagy részt vesz a nemzeti kisebbségek jogaival kapcsolatos döntési folyamatban, szervezeteket, gazdasági tevékenységet folytató szubjektumokat és kulturális intézményeket hoz létre 2 § 1 bek.

e) pont alapján az adott nemzeti kisebbség jogai gyakorlásának biztosítása érdekében.

13. § A nemzeti tanácsok általános jogkörei

(1) E törvény és a nemzeti tanács alapszabálya alapján a nemzeti tanács és annak szervei önállóan:

a) elfogadják és módosítják az alapszabályt,

b) jóváhagyják a saját költségvetésüket és a zárszámadást,

c) gazdálkodik saját vagyonával,

d) jóváhagyja a nemzeti tanács nevét, szimbólumát, pecsétjét, jelvényét és a nemzetiségi kisebbség ünnepnapjait,

e) részt vesz a nemzeti kisebbségeket érintő törvényalkotási folyamatban,

f) eljárási javaslatokat tesz a 9 § 4 bek. alapján a hivatalnak, ha felmerül a nemzeti kisebbséghez tartozók jogainak megsértése,

¹⁸ A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek közügyekben való részvételi joga alkalmazásának biztosítása országos szinten választott testületek – nemzeti tanácsok – révén, amelyek a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak területén önkormányzati elemet képviselnek. A nemzeti tanácsok koncepciója a szerb modellen alapul. Ennek az intézménynek a fő célja a kisebbségek, különösen a kisebb nemzeti kisebbségek részvételének erősítése az országos szintű közügyek intézésében. Olyan nemzeti kisebbségekről van szó, amelyeknek eddig nem volt lehetőségük arra, hogy megfelelően részt vegyenek a közügyekben és érdekeiket érvényesítsék.

¹⁹ Esetleg a választójog alkalmazásáról szóló a Törvénytár 180/2014. sz. törvényének módosítása vagy egy új jogszabály. A törvény elfogadása esetén, a nemzeti tanácsok választásának szabályozását be kell illeszteni a választójog gyakorlásáról szóló Törvénytár 180/2014. sz. törvénybe. Az első választások csak 2023-ban vagy 2024-ben várhatóak, és azokat a Törvénytár 180/2014. sz. törvényben már szabályozott egyéb választásokkal egy időben kell megtartani. A választójog és a választhatóság feltételeként kötelező lesz a nemzeti kisebbségek számára külön-külön felállítandó külön választói jegyzékbe való regisztráció.

- g) állásfoglalásokat fogad el, óvintézkedéseket tesz a nemzeti kisebbségek helyzetével, identitásával, kulturális örökségük védelmével és jogai-
val kapcsolatban, melyek megoldásával e törvény, a helyi önkormányzati
képviselő-testület, vagy a megyei képviselő-testület hatalmazta fel.
- (2) A nemzeti tanács e törvény alapján együttműködik az egyházakkal és
egyházi intézményekkel.

A NEMZETI TANÁCS MŰKÖDÉSÉNEK FINANSZÍROZÁSA

14. § A nemzeti tanács jóváhagyja a saját költségvetését és a zárszámadást a vo-
natkozó rendelkezések alapján.²⁰
15. § (1) A nemzeti tanács felhasználhatja pénzeszközeit
- a) a nemzeti tanács tevékenységére e törvény és az alapszabálya
értelmében,
  - b) működési költségeire.
- (2) A nemzeti tanács köteles gazdaságosan és hatékonyan felhasználni
pénzeszközeit.
16. § (1) A nemzeti tanácsok bevételei
- a) költségvetési támogatás,
  - b) pénzügyi adomány, önkéntes hozzájárulás²¹,
  - c) egyéb bevételek.
- (2) A nemzeti tanácsok működtetésére szánt költségvetési keretet a Szlovák
Köztársaság költségvetési törvénye határozza meg
- (3) A (2) bekezdésben szereplő állami támogatás felhasználása következő-
képpen oszlik meg:
- a) a támogatás 20%-át a nemzeti tanácsok működési költségeire fordítja,
  - b) a támogatás 80%-a a nemzeti tanácsok között oszlik meg arányosan,
a legutóbbi népszámlálás nemzetiségi adatai alapján, illetve az egyes
nemzeti tanácsok aktivitása alapján.²²
- 6) Az előterjesztésbe belefoglalni: a nemzeti tanácsok hazai és külföldi fizi-
kai és jogi személyektől is elfogadhatnak pénzügyi adományokat.

²⁰ A Törvénytár 523/2004 sz. törvénye az államháztartás költségvetési szabályairól.

²¹ Az indokolásban feltüntetni: a Nemzeti tanács adományokat fogadhat el hazai és külföldi ter-
mészetes és jogi személyektől.

²² Minden nemzeti kisebbségnek más és más szükségletei és sajátosságai vannak, akár a közös-
séghez tartozók száma, akár aktivitás mértéke tekintetében, ezért az államnak a költségvetés-
ből nyújtott támogatást arányosan kell elosztani a fent említett kritériumok szerint. Szerbiá-
ban például 3 hasonló kritérium van (a közösséghez tartozó személyek száma, intézmények,
tevékenységek). Mérlegelés tárgyát képezi, hogy az egyes kritériumok elbírálása a Nemzeti
Kisebbségek Hivatal hatáskörébe tartozna.

17. § (1) Azon intézmények vagy szervezetek tevékenységének finanszírozása, melyek fenntartási hatáskörét részben vagy egészben a nemzeti tanácsokra ruházták át, ugyanazokból a forrásokból történik, mint amelyekből ezeket az átruházás előtt működtették.²³
- (2) A fenntartói jogkörök átruházásával a nemzetiségi önkormányzatokra módosulnak az eredeti fenntartó anyagi kötelezettségei.
18. § A nemzeti tanácsok nyilvántartása²⁴
- (1) A hivatal vezeti a nemzeti tanácsok nyilvántartását.
- (2) A nyilvántartásba történő felvétel a nemzeti tanács létrejöttéről szóló bejelentés alapján történik, melyről a nemzeti tanács elnöke tájékoztatja a hivatalt, és átadja a nemzeti tanács alapszabályát, a nemzeti tanács megalakulását követő 30 napon belül.
19. § (1) A nemzeti tanács összes tagja szavazatának több mint felével hagyhatja jóvá az alapszabályát.
- (2) Az alapszabály szabályozza elsősorban
- a) a nemzeti tanács működését,
  - b) a nemzeti tanács tagjainak számát,
  - c) a nemzeti tanács tagjainak jogait és kötelességeit,
  - d) a nemzeti tanács székhelyét,
  - e) a nemzeti tanács elnevezését, szimbólumát és pecsétjét,
  - f) a nemzeti tanács szervei tagjainak számát és megválasztásuk módját,
  - g) a nemzeti tanács egyéb szervei tagjainak számát és megválasztásuk módját.
- (3) A nemzeti tanács az alapszabályának módosítását követően 30 napon belül köteles erről értesíteni a hivatalt, átadni az alapszabály teljes szövegét és az ülés jegyzőkönyvének módosítását, amelyen az alapszabályt módosították.
20. § A nemzeti tanács szervei
- (1) A nemzeti tanács megválasztja elnökét és az elnök javaslata alapján az alelnökét.
- (2) Alapszabályába foglalhatja végrehajtó szerv létrehozását, valamint az oktatásért, kultúráért, tájékoztatásért, nyelvhasználatért és más területekért

²³ A különböző intézmények fenntartási hatásköre megállapodás alapján átruházható a nemzeti tanácsokra (pl. a Romathan Színház fenntartási hatáskörének átruházása az Eperjesi Megyei Önkormányzattól a Roma Nemzetiségi Kisebbség Nemzeti tanácsára a színház hatékonyabb irányítása érdekében).

²⁴ A nyilvántartásba vétel csak deklaratív jellegű. A Nemzeti tanács az alakuló ülés napján jön létre.

felelős bizottságok megalakítását, továbbá tanácsadói testület és a nemzeti tanács más szerveinek létrehozását.²⁵

(3) A kisebbségi tanács elnöke a tanács hivatalos képviselője, jogi lépéseket tehet és képviseli a nyilvánosság előtt.

(4) A nemzeti tanács elnökét és alelnökét a nemzeti tanács választja meg a tagjai közül, a tanács összes tagja szavazatának több mint felével.

(5) Az elnök és az alelnök megbízatása az eredeti megbízatási időszaka vége előtt befejeződik, ha

- a) megszűnik a tagsága a nemzeti tanácsban,
- b) a lemondásával,
- c) a leváltásával,
- d) elhalálozásával vagy halottá nyilvánításával.

(6) A nemzeti tanács elnökét és alelnökét ugyanolyan módon lehet leváltani, ahogy megválasztották őket.

21. § Szavazás a nemzeti tanácsban

A nemzeti tanács határozatképes, ha tagjainak több mint fele jelen van az ülésen.

Ha e törvény, vagy a nemzeti tanács alapszabálya nem rendelkezik másképpen, a nemzeti tanács a jelenlevő tagok szavazatainak egyszerű többségével hoz döntéseket.

22. § A nemzeti tanács tagjainak száma²⁶

(1) A nemzeti tanácsnak legalább 9, legfeljebb 35 tagja van.

(2) Ha a legutóbbi népszámlálás adatai alapján az adott kisebbséghez tartozók száma nem éri el a 10 ezer főt, a tanács 9 tagú.

(3) Ha a legutóbbi népszámlálás adatai alapján az adott kisebbséghez tartozók száma több mint 10 ezer, de kevesebb mint 50 ezer, a nemzeti tanács 15 tagú.

(4)) Ha a legutóbbi népszámlálás adatai alapján az adott kisebbséghez tartozók száma több mint 50 ezer, de kevesebb mint 250 ezer, a nemzeti tanács 29 tagú.

(5) Ha a legutóbbi népszámlálás adatai alapján az adott kisebbséghez tartozók száma több mint 250 ezer, a nemzeti tanács 35 tagú.

²⁵ Ez a rendelkezés teret nyit a nemzeti tanács végrehajtó szervének létrehozására. A nemzeti tanácsok alapszabályukban meghatározhatják annak hatáskörét stb.

²⁶ Úgy véljük, hogy a tagok létszáma tükrözi az egyes nemzeti kisebbségek igényeit és lehetőségeit. Ezek a létszámok természetesen konzultáció és megfelelő indoklás után módosíthatók.

23. § A nemzeti tanács tagjainak mandátuma

(1) A nemzeti tanács tagjainak mandátuma 5 évre szól és újraválaszthatók.²⁷

(2) A megbízási időszak a nemzeti tanács alakuló ülésének napjával veszi kezdetét.

(3) A nemzeti tanács tagjának tagsága az eredeti megbízási időszak vége előtt befejeződik, ha:

- a) a tanács tagja lemond,
- b) a nemzeti tanácsi tagságával összeférhetetlen funkciót tölt be,
- c) elveszíti aktív választójogát,
- d) ha egy évben egyszer sem vesz részt a nemzeti tanács ülésén,
- e) elhalálozik,
- f) jogerősen elítéli szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt.

Ha a nemzeti tanács tagja elveszíti mandátumát, póttag foglalja el a helyét.

A póttag ugyanannak a nemzetiségi kisebbségnek a tagja, mint az eredeti tag, és a választáson meg nem választott tagok közül soron következik.

24. § A nemzeti tanács tagjának jogai és kötelességei

(1) A nemzeti tanács tagja köteles:

- a) részt venni a nemzeti tanács ülésein, és a tanács azon szerveinek ülésein, melynek tagjává választották,
- b) betartani a nemzeti tanács alapszabályát, eljárási szabályzatát, a tagok díjazásának szabályait,
- c) védeni a nemzetiségi kisebbség érdekeit,
- d) a választók kérésére tájékoztatást adni saját magát és a nemzeti tanács tevékenységéről,
- e) elmélyíteni a nemzeti tanács tagjának feladatai ellátásához szükséges ismereteit.

(2) A nemzeti tanács tagjának joga van:

- a) előterjeszteni javaslatait a nemzeti tanácsnak és szerveinek,
- b) interpellálhatja az elnököt, a végrehajtói szerv és a többi szerv tagjait a feladataikkal kapcsolatos ügyekben,
- c) a tevékenységükkel kapcsolatos ügyekben tájékoztatást kérhet a nemzeti tanács által létrehozott jogi személyek képviseleti szervétől vagy hivatalos képviselőjétől.

(3) A nemzeti tanács tagja a munkaviszonyának vagy hasonló jogviszonyának megszakítása nélkül tölti be funkcióit a nemzeti tanácsban. A tagnak

²⁷ Ez a nemzeti tanácsi választások és az európai parlamenti választások végrehajtása összekapcsolásának megfontolásán alapul. Ha a választásokat összekapcsolják a helyhatósági választásokkal, a mandátum 4 évre rövidül. Ez a javaslat a választások lebonyolításának hatékonysága (pénzügyi és végrehajtási) és a választási eredmények legitimitása (nagyobb számú választópolgár) érdekében született.

költségtérítés jár tényleges kiadásaiért, melyek funkciója betöltésével kapcsolatban keletkeztek, a munkaviszonyban levő munkavállalókra vonatkozó szabályozás szerint.²⁸

(4) A nemzeti tanács tagjának a funkciója betöltése miatt nem rövidülhetnek a munkaviszonyából vagy hasonló jogviszonyából eredő jogai és törvényes jogosultságai. A munkaadók külön szabályozás alapján teszik lehetővé a tagoknak funkciójuk gyakorlását; ez vonatkozik a nemzeti tanács többi szervére is. A nemzeti tanácsnál kérvényezni lehet az elmaradt bér vagy egyéb munkadíj megtérítését.

25. § A nemzeti tanács alakuló ülésének összehívása

Az újonnan megválasztott nemzeti tanács alakuló ülését az addigi elnök hívja össze, a választás eredményének kihirdetését követő 30 napon belül.²⁹

26. § A nemzeti tanács feloszlata és az ideiglenes irányító szerv

(1) A Hivatal elnöke oszlatja fel a nemzeti tanácsot:

- a) ha a nemzeti tanács hat hónapnál hosszabb ideje nem ülésezett,
- b) ha nem válassza meg a nemzeti tanács elnökét a megalakulását követő 60 nap alatt, vagy miután megszűnt az elnök megbízatása,
- c) ha nem fogadja el az alapszabályát az e törvény által meghatározott időszakon belül.

(2) A Hivatal elnökének nemzeti tanácsot feloszlató döntése megvizsgálható közigazgatási eljárás és bírósági eljárás keretében.

(3) A nemzeti tanács halaszthatatlan feladatait a feloszlata és az újonnan megválasztott nemzeti tanács alakuló ülése között a nemzeti tanács ideiglenes szerve látja el. Az ideiglenes szerv létrehozásáról a hivatal elnöke dönt.

(4) Az ideiglenes szervnek öt tagja van, akit az elnök a nemzeti tanács tagjai közül nevez ki, miközben figyelembe veszi a választási eredményeket; a hivatal elnöke közülük az egyik tagot az ideiglenes elnöki funkció ellátásával bízza meg.

²⁸ A községi önkormányzatokról szóló Törvénytár 369/1990. sz. törvényében foglalt szabályozáson alapul.

²⁹ A nemzeti tanács első választását követő alakuló ülést a Nemzeti Kisebbségi Hivatal elnöke hívja össze (59. §).

HARMADIK RÉSZ

A nemzeti kisebbségek részvétele a közügyekben

27. §³⁰ A nemzeti kisebbségeket képviselő pártokra nem vonatkozik az 5%-os bejutási küszöb a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának választásán. A részleteket külön rendelkezések szabályozzák.³¹
28. § A nemzeti kisebbségek részvételét a közügyekben országos szinten a nemzeti kisebbségek nemzeti tanácsai biztosítják e törvény alapján.

I. A DÖNTÉSHOZATALBAN VALÓ RÉSZVÉTEL HELYI SZINTEN

29. § A helyi önkormányzat nemzeti kisebbségi bizottsága³²

³⁰ Számos szakértői konzultációra került sor a témában. Egy ilyen csökkentett választási küszöb (de eltérő szabályokkal) létezik például Magyarországon, Szerbiában, Romániában vagy Németországban - ami azt jelenti, hogy több lehetőség is van e rendelkezés végrehajtására. Eddig a Nemzeti Kisebbségi Kormánybiztosi Hivatal (ÚSVNM) egyiket sem részesítette előnyben – a jövőben a választási joggal foglalkozó szakértőkkel kell további megbeszéléseket folytatni.

³¹ A Tt. 180/2014. sz. törvénye a választójog gyakorlásának feltételeiről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről és a Tt. 85/2005. sz. törvénye a politikai pártokról és politikai mozgalmakról.

³² Agócs megjegyzése: A Szlovákiai Városok és Községek Szövetsége Irodájának jogi szakvéleménye: „A Törvénytár 369/1990. számú községi önkormányzatokról szóló törvénye csak a 23. § értelmében vett bizottságokról szól, ezek olyan bizottságok, amelyeket a város hozhat létre általában a saját kataszteri területtel rendelkező városrészekben. Ezek olyan városrészek, amelyek többnyire saját kataszteri területtel rendelkeznek, de nem gyakorolnak saját területi önkormányzatot. A 23. § szerinti városrészek nem azonosak a pozsonyi és kassai városrészekkel, a fent említettek ezért csak a városokra vonatkoznak.

A 11. cikkely 4. bekezdésének n) pontja értelmében a községi képviselő-testület kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a község önkormányzatához szükséges szervek létrehozására és megszüntetésére, valamint megbízatásuk meghatározására, azaz a községi képviselő-testület szükség szerint állandó vagy ideiglenes végrehajtó, ellenőrző és tanácsadó szerveket hozhat létre vagy szüntethet meg.

A községi képviselő-testület azonban nem köteles ilyen szerveket létrehozni, de van rá lehetősége, ha ez szükséges, gazdaságos és hatékony az községi igazgatás ellátása szempontjából.

A községi képviselő-testületi szervek létrehozása és megszüntetése tehát elvileg fakultatív, és az adott önkormányzat igényeitől és létük célszerűségétől függ, de a fakultativitást csak akkor lehet megtörni, ha egy konkrét rendelet kifejezetten előírja községi képviselő-testület részére egy adott szerv létrehozását.

Úgy véljük, hogy az községi képviselő-testületi szervekre vonatkozó jelenlegi jogszabályi rendelkezés elegendő.

(1) A nemzeti kisebbségi bizottság³³ a helyi önkormányzat állandó tanácsadó, kezdeményező és ellenőrző szerve a nemzeti kisebbségek jogaival kapcsolatos kérdésekben.³⁴

(2) A helyi önkormányzat nemzeti kisebbségi bizottságának legalább három tagja van, és legfeljebb annyi tagja, ahány tagú a helyi képviselő-testület.

(3) Az a település, amelynek lakossága legalább 10%-át egy nemzeti kisebbséghez tartozó személyek alkotják, vagy legalább 1000 nemzeti kisebbségi lakosa van, létrehozhat nemzeti kisebbségi bizottságot, ha ezt írásban kéri a helyi képviselő-testület valamelyik tagja, vagy olyan nemzeti kisebbségi szervezet, amelynek székhelye a településen van és legalább három éve ott működik.³⁵

(4) A bizottságot a helyi képviselőtestület tagjai és a szóban forgó nemzeti kisebbségi szervezet által jelölt személyek alkotják. Ha a jelölt személyek száma meghaladja a kisebbséget megillető helyek számát, a bizottság összetételéről a helyi képviselő-testület dönt, figyelembe véve az egyes kisebbségek arányos képviseletét, illetve szervezeteik aktivitását

(5) A bizottság egyszerű többségét a nemzeti kisebbségeket képviselők alkotják, kivéve, ha ezt a feltételt nem lehet teljesíteni a kevés nemzeti kisebbségi tagjelölt miatt.

30. §³⁶ (1) A bizottság a 29. § alapján elsősorban:

a) javaslatokat tesz az önkormányzati képviselő-testületnek a nemzeti kisebbségek jogainak támogatására, védelmére a településen, különös tekintettel a kisebbségi nyelvhasználatra

b) állást foglal és határozatokat ad ki azokkal a községi általános érvényű rendeletekkel és nem törvényi szintű rendelkezésekkel kapcsolatban, amelyek hatással lehetnek a nemzeti kisebbségi jogok betartására vagy védelmére a településen

³³ Az intézmény bevezetésének célja különösen azon nemzetiségi kisebbségek helyzetének meg erősítése, amelyek egy adott településen erős képviselettel rendelkeznek, de nincs (vagy nem elégséges) képviseletük a községi képviseleti-testületben. Két lehetőségből indultunk ki: 1. egy ilyen bizottság létrehozásának kötelezettsége, 2. egy ilyen bizottság létrehozásának lehetősége – úgy véljük, hogy a nemzeti kisebbségek számára önkéntes alapon létrehozott bizottságok hatékonyabb párbeszédet eredményeznek az önkormányzatok és az egyes nemzeti kisebbségek képviselői között.

³⁴ A Törvénytar 369/1990. számú községi önkormányzatokról szóló törvénye, módosításokkal.

³⁵ Várjuk annak megvitatását, hogy a községi képviselő-testület egy „nemzetiségi” bizottságot, vagy több bizottságot külön-külön minden nemzeti kisebbség számára, amely megfelel a 3. bekezdésben foglalt feltételeknek.

³⁶ A Bizottság hatásköre saját jellegéből adódik, melyet a 29. cikkely 1. bekezdése határoz meg.

c) állást foglal a település költségvetési tervezetével kapcsolatban az adott kisebbség kultúrájának támogatása szempontjából e törvény 36. § 2 bek. alapján

d) javaslatokat tesz a nemzetiségi kultúra fejlesztésére a településen

e) állást foglal a nemzetiségi iskola vagy osztály, nemzetiségi oktatási intézmény létrehozásával, megszüntetésével vagy összevonásával kapcsolatban a településen, illetve az ilyen intézmény igazgatójának kinevezésével vagy leváltásával kapcsolatban.

31. §³⁷ Abban az esetben, ha a településen nem alakult ilyen bizottság a 29. § alapján, a 30. § alapján a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa gyakorolhatja ezeket a hatásköröket.

II. A DÖNTÉSHOZATALBAN VALÓ RÉSZVÉTEL REGIONÁLIS SZINTEN

32. § A megyei önkormányzat nemzeti kisebbségi bizottsága³⁸

(1) A megyei önkormányzat nemzeti kisebbségi bizottsága a megyei önkormányzat tanácsadó szerve nemzeti kisebbségi kérdésekbe.³⁹

(2) A megyei önkormányzat nemzeti kisebbségi bizottságának legalább három tagja van, és legfeljebb annyi tagja, ahány tagú a megyei önkormányzat képviselő-testülete.

Abban a megyében, amelynek lakossága legalább 5%-át egy nemzetiségi kisebbséghez tartozó személyek alkotják, vagy legalább 5 olyan település van a területén, amely megfelel a 29. § 3. bek., a megye létrehozhat nemzeti kisebbségi bizottságot, ha ezt írásban kéri a megyei képviselő-testület valamelyik tagja, vagy legalább 3 olyan szervezet, amely a nemzeti kisebbségek érdekeit képviseli, székhelyük a megyében van, és legalább három éve ott működnek.

(3) A bizottságot a megyei képviselőtestület tagjai és a nemzeti kisebbségi szervezetek által jelölt személyek alkotják. Ha a jelölt személyek száma meghaladja a kisebbségek képviselőinek fenntartott helyek számát, a bizottság összetételéről a megyei képviselő-testület dönt, figyelembe véve az egyes kisebbségek arányos képviselétét, illetve az egyes szervezetek aktivitását.

³⁷ Azokon a településeken, ahol indokoltan szükség van nemzeti kisebbségi bizottság létesítésére, de objektív okok miatt nem lehetséges annak létrehozása, annak tevékenységét az adott nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa helyettesítheti.

³⁸ A helyi döntéshozatalban való részvételről szóló résznl tett megjegyzések értelemszerűen vonatkoznak a törvény ezen részére is.

³⁹ A Tt. 302/2001.sz. törvénye a megyei önkormányzatokról (VÜC- magasabb szintű területi egységek önkormányzásáról szóló törvénye módosításokkal)

- (4) A bizottság egyszerű többségét a nemzeti kisebbségeket képviselők alkotják, kivéve ha ezt a feltételt nem lehet teljesíteni a kevés nemzeti kisebbségi tagjelölt miatt.
33. § (1) A bizottság a 32. § alapján elsősorban:
- a) javaslatokat tesz a megyei képviselő-testületnek a nemzeti kisebbségek jogainak támogatására, védelmére a megye területén, különös tekintettel a kisebbségi nyelvhasználatra;
  - b) állást foglal és határozatokat ad ki azokkal a megyei általános érvényű rendeletekkel és nem törvényi szintű rendelkezésekkel kapcsolatban, amelyek hatással lehetnek a nemzeti kisebbségi jogok betartására vagy védelmére a településen,
  - c) állást foglal a megye költségvetési tervezetével kapcsolatban az adott kisebbség jogainak támogatása szempontjából,
  - d) javaslatokat tesz a nemzetiségi kultúra fejlesztésére megyei szinten,
  - e) állást foglal a nemzetiségi iskola vagy osztály, nemzetiségi oktatási intézmény létrehozásával, megszüntetésével vagy összevonásával kapcsolatban, illetve az ilyen intézmény igazgatójának kinevezésével vagy leváltásával kapcsolatban.
34. § Abban az esetben, ha a megyei önkormányzatnál nem alakult ilyen bizottság a 32. § alapján, vagy nincs benne képviselve a nemzeti kisebbség, a megye döntése alapján 33. § szerint a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa gyakorolhatja ezeket a hatásköröket.

NEGYEDIK RÉSZ

A nemzeti kisebbségi kultúra

35. § A nemzeti kisebbségi kultúra definíciója
A nemzeti kisebbségi kultúra az adott kisebbséget jellemző jegyek összessége, a Szlovák Köztársaság kulturális örökségének része, és a Szlovák Köztársaság hatékonyan és megfelelő módon védi és támogatja.
36. § Nemzetiségi kulturális intézmények⁴⁰
(1) A Szlovák Köztársaság a közigazgatási szervekkel, a megyékkel, a helyi önkormányzatokkal közösen biztosítja a nemzeti kisebbségek kultúrájának, kulturális örökségének és kulturális intézményeinek védelmét és fejlesztését.

---

⁴⁰ 2. § 1. bekezdés e) pontja (a fogalmak értelmezése) határozza meg ezt a kifejezést.

(2) A közigazgatási szervek a hatáskörükben biztosítják a nemzeti kisebbségi kultúra támogatását, a legutóbbi népszámlálási eredmények arányainak megfelelően.⁴¹

(3) A Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma alapítja és működteti a nemzeti kisebbségi kulturális intézményeket, biztosítja nemzeti kisebbségek művészeti igényeinek megvalósulását, ennek intézményi és anyagi hátterét a költségvetése keretein belül, olyan arányban, mint amilyen a legutóbbi népszámlálási adatok szerint a nemzeti kisebbség aránya.

(4) Ha a nemzeti kisebbség vagy a nemzeti tanács saját kulturális intézményt hoz létre és működtet, a Szlovák Köztársaság támogatja ennek az intézménynek a működtetését.

(5) A nemzetiségi kulturális intézmények fenntartói hatáskörei átruházhatók a nemzeti tanácsra.

37. § A regionális és helyi kultúra és kapcsolatok

(1) A nemzeti kisebbség kultúrája részét képezi a regionális és helyi kultúrának az ország minden régiójában, ahol a mai napig megjelenik, vagy korábban fellelhető volt.

(2) Azok a helyi és megyei önkormányzatok, amelyeknek területén a nemzeti kisebbségi kultúra a regionális kultúra részét képezi, kulturális és specifikus kulturális⁴² intézményeket alapítanak és működtetnek, amelyek tevékenységükkel védik és biztosítják az adott nemzeti kisebbség kultúrájának megjelenését. Ezek tevékenységét a fenntartó által működtetett kulturális intézmények költségvetési keretéből támogatják legalább olyan arányban, mint amekkora a területükön az adott nemzetiségi kisebbség aránya a legutóbbi népszámlálási adatok szerint.

(3) A helyi önkormányzat által létrehozott kulturális intézménynek azokon a területeken, ahol a nemzeti kisebbség aránya meghaladta a 10 százalékot a legutóbbi népszámláláson, biztosítaniuk kell az adott nemzeti kisebbség kulturális tevékenységét, annak megjelenését és védelmét.

38. § A nemzeti kisebbségek kultúrájának támogatási struktúrája

A nemzeti kisebbségek kultúrájának támogatása a 36. § (1) bek. alapján elsősorban anyagi támogatással, továbbá módszertani, szakmai segítséggel és népszerűsítéssel van biztosítva elsősorban a közigazgatási szervek részéről, az általuk létrehozott intézmények és költségvetési szervezetek részéről, továbbá a közszolgálati intézmények, megyék és megyei önkormányzatok,

⁴¹ Pl. a végleges népszámlálási eredmények által meghatározott arányban ..... a pl. a naptári évet követő évben, amelyben a népszámlálási eredményeket közzétették, a határértékeket a .....(pl. valamilyen módszertan alapján) - a Hivatal állapítja meg.

⁴² A fogalom meghatározása - pl. művelődési központok, múzeumok, kreatív ipari központok stb.

a Kisebbségi Kulturális Alap és az adott nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa részéről.

39. § Támogató intézkedések

(1) A Szlovák Köztársaság lehetővé teszi azoknak az államoknak, amelyekkel a Szlovákia területén élő nemzeti kisebbségek szoros kulturális kapcsolatokat ápolnak, hogy támogatást nyújtsanak kulturális, egyházi és más civil szervezeteknek.

(2) Az 1. bekezdésből fakadó különbség ellensúlyozása érdekében a Szlovák Köztársaság külön kulturális támogatást nyújthat azoknak a nemzeti kisebbségüknek, amelyeknek nincs anyaországa. Az ilyen intézkedés nem minősülhet diszkriminatívnak.⁴³

ÖTÖDIK RÉSZ

A nemzeti kisebbségek nyelvi jogai⁴⁴

40. § Kisebbségi nyelv a bolgár, a cseh, a horvát, a magyar, a német, a lengyel, a roma, a ruszin, az orosz, a szerb és az ukrán nyelv.

41. § Kisebbségi nyelvhasználat a hivatalos érintkezésben

A kisebbség nyelve használható a hivatalos érintkezésben, ha az adott település állandó lakosainak legalább 10%-a az adott kisebbséghez tartozónak vallotta magát, vagy anyanyelveként jelölte meg a kisebbség nyelvét a legutóbbi népszámláson, vagy ha számuk meghaladja az 1000 főt a településen. Ebben az esetben az adott településen a kisebbségi nyelv a közigazgatási szervekkel folytatott kommunikációban is hivatalos nyelvként használható.⁴⁵

(2) Az 1. bekezdés szerinti települések listáját a Szlovák Köztársaság kormányának rendelete tartalmazza.⁴⁶ Lekerül a listáról az a település, amely két

⁴³ Az intézkedés célja, hogy megelőzze pl. a roma vagy ruszin nemzeti kisebbség hátrányos helyzetét.

⁴⁴ Agocs megjegyzése: A Szlovákiai Városok és Falvak Szövetségének Elnöksége, mint a szövetség munkacsoportjának a tagját határozatával megkért, hogy „előzetesen tájékozódjak a tervezett nemzetiségi kisebbségi törvény tervezetével kapcsolatosan a lehetséges pénzügyi kompenzációról”. Számomra úgy tűnik, hogy éppen a nyelvi jogok biztosítása terén a községek szintjén fedezetlen kiadások keletkeznek. Továbbra sem világos, hogy a községek miből fogják kifizetni a tolmácsolást, az összes dokumentum és okirat fordítását, az általános kötelező érvényű rendeleteket stb. fordítását.

⁴⁵ A nemzeti kisebbség nyelvének hivatalos kapcsolatokban való használatára vonatkozó csökkentett küszöbérték - a nemzeti kisebbségek tagjai nyelvi jogainak kiterjesztése.

⁴⁶ Előreláthatólag egy új szlovák kormányrendeletet adnak ki, amely létrehozza az 1. bekezdés szerint a községek listáját, és egyúttal megállapítja a szóban forgó községek megnevezését az adott kisebbség nyelvén.

egymást követő népszámláláson nem felel meg az (1) bekezdés követelményeinek. A község kérheti Szlovák Köztársaság kormányától a listára való felvételét annak ellenére, hogy nem teljesíti az (1) bek. feltételeit.⁴⁷

(3) Az (1) bekezdés alapján a szóbeli és írásbeli hivatalos érintkezés során az (1) bekezdésnek megfelelő településeken a nemzeti kisebbséghez tartozóknak joguk van a nemzetiségi kisebbség nyelvén kommunikálni a közigazgatási szervekkel, beleértve az írásos dokumentumok és bizonyítékok betérjesztését, és a közigazgatási szerv a kisebbség nyelvén íródott beadványra az államnyelven kívül a kisebbség nyelvén is válaszol, kivéve a közokiratok kiadását, miközben ez a kivétel nem érvényes a (4) és (5) bekezdésben szereplő közokiratokra. Vitás esetekben az államnyelven adott válasz a mérvadó. A közigazgatási szerv az online kommunikáció során is megteremti a lehetőséget e jog érvényesítésére.⁴⁸ A közigazgatási szerv a hivatalában jól látható helyen, valamint a honlapján is tájékoztat a kisebbségi nyelvhasználati lehetőségekről.

(4) A közigazgatási szervek által a saját hatáskörükben kiadott határozatokat⁴⁹ az (1) bekezdés alá tartozó településeken a közigazgatási szerv az államnyelven kívül az eredetinek megfelelő másolatban a kisebbség nyelvén is kiadja, hasonlóan a közigazgatási eljárás során született döntésekre, ha a közigazgatási eljárás a kisebbség nyelvén benyújtott beadvány alapján indult, vagy utólag kéri ennek a kisebbség nyelvén történő kiadását. Kétséges esetekben az államnyelven adott válasz a mérvadó.

(5) Születési anyakönyvi kivonatot, házassági anyakönyvi kivonatot, halotti anyakönyvi kivonatot, valamint az engedélyeket, jogosultság igazolását, igazolásokat, nyilatkozatokat az (1) bekezdés alá tartozó településeken kérésre teljes terjedelemben két nyelven, az államnyelven és a kisebbség nyelvén is kiállítják. Kétséges esetekben az államnyelven kiállított közokirat szövege a mérvadó.

(6) Az (1) bekezdés alá tartozó településeken a közigazgatási szerv kétnyelvű formanyomtatványokat biztosítanak a lakosságnak, az államnyelven és az adott kisebbség nyelvén.

(7) A kisebbség nyelvét olyan településen is lehet használni a hivatalos érintkezésben, amely nem tartozik az (1) bekezdés hatálya alá, de a közigazgatási szerv alkalmazottja egyetért a kisebbségi nyelv használatával.

(8) A cseh nyelv használatát a hivatalos érintkezésben külön törvény szabályozza.

⁴⁷ A kötelezettségvállalás önkéntes alapon is lehetséges.

⁴⁸ A digitális térben a nyelvi jogok zökkenőmentes használatának biztosításából adódik.

⁴⁹ Például a helyi adó kivetéséről szóló határozat.

(9) A közigazgatási szerv biztosítja központi honlapjának felületén a tájékoztatást a nemzeti kisebbségek nyelvén is, ha a nyelv az (1) bekezdés alapján használható. Az ügyintézésre e rendelkezés szabályai érvényesek.⁵⁰

(10) A közoktatásban, a felsőoktatásban, a nemzeti kisebbségek kulturális életében és az egészségügyben e törvény szerinti kötelezettségeket megfelelően alkalmazzák, függetlenül az (1) bekezdés szerinti feltételek teljesülésétől.⁵¹

42. § (1) A közigazgatási szerv tanácskozási nyelve az adott településen a kisebbség nyelvén is folyhat a 41. § (1) bek. alapján, ha ezzel a jelenlevők többsége egyetért. A tolmácsolást a közigazgatási szerv biztosítja.⁵²

(2) A helyi önkormányzati képviselők és az ülés többi résztvevője is használhatja a kisebbség nyelvét a képviselő-testületi ülésen és az önkormányzat által létrehozott egyéb testületek ülésein a 41. § (1) bek. A tolmácsolást a település biztosítja.

(3) A település krónikáját a kisebbség nyelvén is vezetik, ahol az adott településen meghaladja az 50%-ot a kisebbséghez tartozó lakosság aránya.

(4) A hivatali ügyeket, főleg a jegyzőkönyveket, határozatokat, statisztikai jelentéseket, nyilvántartásokat, mérlegvonásokat, a nyilvánosság tájékoztatását, továbbá az egyházak és vallási felekezetet nyilvánosság teendőit a 41. § (1) bek. alapján az államnyelv mellett a kisebbség nyelvén is vezethetik. Azokon a településeken, ahol meghaladja az 50%-ot a kisebbséghez tartozó lakosság aránya, a kisebbség nyelvén is vezetik.

(5) Választások alkalmával a külön törvényi szabályozásnak⁵³ megfelelően a 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a választók tájékoztatása, a szavazóhelyiség megjelölése, a választói igazolvány kiadása és a választókkal folytatott kommunikáció az államnyelven kívül a kisebbség nyelvén is biztosítva van.

43. § Elnevezések és megjelölések a kisebbség nyelvén

(1) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a település, illetve a településrészek nevét az államnyelven kívül a kisebbség nyelvén is feltüntetik a közúti jelzőtáblákon, a közigazgatási szervek épületein, valamint

⁵⁰ A korábbi törvény ezt a kötelezettséget a községeknek írta elő – az új jogszabály országos szintű kötelezettséget vezet be.

⁵¹ A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nyelvi jogai gyakorlása területi hatályának kiterjesztése.

⁵² A kisebbségi nyelv községi képviselő-testület tárgyalási nyelveként való használata lehetőségének kiterjesztése.

⁵³ 15 A Tt. 180/2014. sz. törvénye a választójog gyakorlásának feltételeiről, valamint egyes törvények módosításáról és kiegészítéséről.

a kisebbség nyelvén kiadott határozatokon és egyéb dokumentumokon. A kisebbség nyelvén feltüntetendő települések és településrészek elnevezésének listáját az érintett önkormányzatok javaslatára a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma által kiadott rendelet határozza meg.

(2) A közúti jelzőtáblákon szereplő településneveket és a településrészek neveit, valamint egyéb feliratokat a községben levő jelzőtáblákon a 41. § (1) bek. alapján az államnyelven és a kisebbség nyelvén is feltüntetik, azonos betűméretben és azonos betűtípussal.

(3) A településneveket és a településrészek neveit a 41. § (1) bek. alapján a vasútállomáson, a vasúti megállóhelyen, az autóbussz-állomáson, a kikötőben és a repülőtéren is feltüntetik a kisebbség nyelvén, az államnyelvű megnevezés alatt, azonos betűméretben és azonos betűtípussal.

(4) Azokon a településeken, ahol meghaladja az 20%-ot a kisebbséghez tartozó lakosság aránya, az utcaneveket és az egyéb helyi földrajzi elnevezéseket az államnyelven kívül a kisebbség nyelvén is feltüntetik.

(5) Azok a közigazgatási szervek, amelyek tevékenységük során használják a kisebbség nyelvét, a kisebbség nyelvén általánosan használt és elfogadott földrajzi objektumok elnevezéseit is használják.

(6) A kisebbség nyelvén általánosan használt és elfogadott földrajzi objektumok megnevezése korlátozás nélkül használható a szakmai publikációkban, a térképészeti kiadványokban, a sajtóban és más tömegkommunikációs eszközökben.

44. § Helyi népszavazás a település vagy településrész kisebbségi nyelvű elnevezésének megváltoztatásáról

A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településen a nemzeti kisebbséghez tartozó lakosság szavazhat a településnek vagy településrésznek a Szlovák Köztársaság rendeletében feltüntetett kisebbségi nyelvű elnevezésének megváltoztatásáról. Ez a rendelkezés vonatkozik a település elnevezésének módosításával kapcsolatos külön rendelkezésre is.⁵⁴

45. § (1) A Szlovák Köztársaság minden polgára díjmentesen módosíthatja a vezetéknevét és a keresztnévét oly módon, hogy a neve megfeleljen a kisebbség helyesírásának. Külön szabályozás alapján használják vezetéknevüket és keresztnévüket a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek a hivatalos érintkezésben.

(2) Mindenkinnek jogában áll a nemzeti kisebbség nyelvét használni a bíróság előtt. Az állam állja az azzal kapcsolatos költségeket, hogy az adott

⁵⁴ A Szlovák Köztársaság kormányának Tt. 221/1999 sz. rendelete.

személy a a nemzeti kisebbség nyelvét használja a bíróság előtt. A részleteket külön törvény szabályozza

(3) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső települések vonzáskörzetében levő egészségügyi intézmények alkalmazottaival folytatott kommunikáció során a nemzeti kisebbség nyelvén is zajlik.⁵⁵ Az egészségügyi intézmény az előző mondat alapján bebiztosítja a nemzeti kisebbség nyelvének használatát e törvény és az idevágó törvények alapján, különös tekintettel a kezelésbe való beleegyezéshez szükséges tájékoztatás megadására, valamint az egészségügyi ellátással kapcsolatos feliratokra, tájékoztatásra és közleményekre.⁵⁶

(4) Ha a kezeléshez a páciens beleegyezésére van szükség, kérésre az egészségügyi intézmény ezt anélkül is köteles biztosítani a nemzeti kisebbség nyelvén, hogy a 3. bekezdésben szereplő feltételek vonatkoznak rá.⁵⁷

(5) Azokban a szociális intézményekben és gyereknevelő intézetekben, amelyek vonzáskörzetében⁵⁸ a 41. § (1) bek. hatálya alá eső település van, az alkalmazottak a kommunikáció során a nemzeti kisebbség nyelvét is használják.⁵⁹ Az előző mondatnak megfelelő szociális intézmények és gyereknevelő intézetek külön törvényi szabályozás szerint biztosítják a nemzeti kisebbség nyelvének használatát.

46. § A nyilvánosság tájékoztatása a nemzeti kisebbség nyelvén

(1) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településen a közigazgatási szervek a helyi hangosbemondóban, az interneten, a nyomtatott periodikus sajtóban, az elektronikus médiában és más technikai eszközök segítségével közzétett, a nyilvánosság tájékoztatását célzó hivatalos közleményeket a nemzeti kisebbség nyelvén is közzéteszik. A nyelvek sorrendje nincs megszabva.

(2) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a közigazgatási szervek kötelezően közzétett információkat⁶⁰ a nemzeti kisebbség nyelvén is közzéteszik. A részleteket külön törvény szabályozza.

(3) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településen a lakosság életét, egészségét, biztonságát vagy vagyonát fenyegető veszélyre figyelmeztető

⁵⁵ A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nyelvi jogainak gyakorlása területi hatályának kiterjesztése.

⁵⁶ A Tt. 578/2004 sz. az egészségügyi szolgáltatókról, az egészségügyi dolgozókról, az egészségügyi szakmai szervezetekről szóló törvénynek 79.§. 1. bek. e), f), g), k) és z) pontja.

⁵⁷ A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nyelvi jogai gyakorlása területi hatályának kiterjesztése.

⁵⁸ Javaslom helyettesíteni: „amely közigazgatási területébe/körzetébe a 41. § 1 bek. hatálya alá eső település tartozik.

⁵⁹ A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nyelvi jogai gyakorlása területi hatályának kiterjesztése.

⁶⁰ Az információs törvény értelmében ide tartoznak az egyes szerződések, megrendelések, számlák.

információkat⁶¹ a nyilvánosság számára elérhető helyeken az államnyelvű szöveg mellett kisebbségi nyelven is közlik.

A nyilvánosság tájékoztatására szánt minden felirat és közlemény, különösen az árusítóhelyeken, sportlétesítményekben, vendéglátó-ipari helyeken, az utcákon, az utak mellett és felett, a repülőtereken, az autóbusz-állomásokon és vasútállomásokon kisebbségi nyelven is közölhető. A nyelvek sorrendje nincs megszabva. A nemzeti kisebbség tagjainak szánt reklámszövegeket és közleményeket az államnyelvre való lefordításuk nélkül is közzé lehet tenni.⁶²

(4) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a közigazgatási szerv saját hatáskörében az államnyelvű szöveg mellett kérésre kisebbségi nyelven is biztosítja a jogszabályokról szóló tájékoztatást. A szükséges törvények, rendeletek és hirdetések fordítását a Hivatal biztosítja. A 41. § (1) bek. szerinti község saját hatáskörében kiadott általános érvényű rendeleteit az államnyelvű szöveg mellett a kisebbség nyelvén is kiadja. Vitás esetekben az államnyelvű szöveg a mérvadó.

47. § (1) A közigazgatási szerv és alkalmazottai a hivatali érintkezésben az e törvényben, valamint a külön törvények által meghatározott feltételek mellett a kisebbségi nyelvet is használják.

(2) A 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a közigazgatási szerv köteles az e törvényben és külön törvényekben rögzített kisebbségi nyelvhasználat feltételeit megteremteni.

(3) A Szlovák Köztársaság fegyveres erőinek, a fegyveres rendvédelmi testületeknek, más fegyveres testületeknek, a Tűzoltó és Műszaki Mentőszolgálatnak, valamint az önkormányzati rendőrségnek a tagjai a 41. § (1) bek. hatálya alá eső településeken a helyi lakossággal folytatott kommunikáció során használják a kisebbségi nyelvet.

48. § Közigazgatási szabálysértések

Ha a Hivatal közigazgatási szabálysértést állapít meg, és a jogellenes állapotot az írásos figyelmeztetés ellenére sem szüntetik meg adott határidőn belül, vagy nem számlják fel a megállapított hiányosságokat, a 11. § (1) bek. f) pontja alapján a hivatal 50 és 2500 euró közti bírságot szabhat ki.

⁶¹ Az indokolásban legalább példaként szükséges jelezni (pl.: ez különösen az élet-, egészség-, vagyontkárosodás megelőzésére alkalmas információ...) – módszertani útmutatás.

⁶² A kizárólag a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek szánt hirdetések és hirdetések államnyelvre való lefordítására vonatkozó kötelezettség megszüntetése – az ilyen hirdetések és hirdetések lefordítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása eddig pénzbírsággal és homályosan meghatározott szabályok alapján történt (a Szlovák Köztársaság államnyelvről szóló Tt. 270/1995. sz. törvény módosításának szükségessége).

HATODIK RÉSZ⁶³

49. § Nemzetiségi média⁶⁴

(1) A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van a nyomtatott, az elektronikus és a digitális médiában a nyelvük, kultúrájuk és a közös identitásukat képező hagyományaik támogatására, védelmére és fejlesztésére, és a többségi nemzet általi elfogadására.

(2) A nemzeti kisebbséghez tartozó személyek létrehozhatják és működtethetik saját médiáikat.

(3) A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek joguk van a közigazgatási szervek beavatkozása nélkül információkat közzétenni és befogadni, államhatároktól függetlenül.

(4) A nemzeti kisebbséghez tartozó személyeknek szabadon hozzáférhetnek külföldi nyomtatott, elektronikus és digitális médiatartalmakhoz a nemzeti kisebbség nyelvén, tilos a nemzeti kisebbség nyelvén sugárzó elektronikus médiák elérésének akadályozása.

(5) A nemzeti kisebbségeknek joguk van arra, hogy képviselve legyenek a törvény⁶⁵ által létrehozott közszolgálati intézmények testületeiben, a szólásszabadság és a pluralitás garantálása érdekében.

50. § Közszolgálati média

(1) A közszolgálati műsorok sugárzását a kisebbségek nyelvén a törvény alapján biztosítja a műsorszolgáltató⁶⁶.

(2) A közszolgálati műsorok sugárzója a törvény alapján biztosítja legalább egy 24 órás rádióadást, adót működtet: és napi 120 percet sugároz a kisebbségek nyelvén, ha legalább két műsorszolgáltatót működtet.⁶⁷ A műsoridő arányosan növekszik a műsorszolgáltatók számának növekedésével.

⁶³ Davala megjegyzése: az egészet meg kell vitatni és érdemben módosítani kell; sok a megoldatlan kérdés; pl. hogy mennyire lehet érdemi az 51. cikkely, nagyon laza megfogalmazásban van, vannak duplikációk és végrehajthatatlan rendelkezések.

A törvény ezen részét a kisebbségi médiaszakértőkkel együttműködve dolgozták ki. Tartalmáról a Kulturális Minisztériummal is egyeztettek. Ezt a részt módosítani fogják, hogy összhangban legyen a médiaszolgáltatásokról szóló törvénnyel, amely jelenleg a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsában vita tárgyát képezi.

⁶⁴ A fogalom meghatározását a 2. cikkely (1) bekezdésének g) pontja tartalmazza.

⁶⁵ Hivatkozás pl.: médiaszolgáltatási törvény, RTVS. A nemzeti kisebbségek részvétele a közszolgálati médiaszervezetek tevékenységében (pl.: RTVS Tanács, Műsorszolgáltatási és Retransmissziós Tanács).

⁶⁶ Hivatkozás: A Tt. 532/2010. számú törvényére Szlovákia Rádiójáról és televíziójáról + a SZK Hírtügynökségének indoklása.

⁶⁷ A médiaszolgáltatásokról szóló Tt. 264/2022.sz. törvény.

(3) A műsorszolgáltató a törvény alapján teljes értékű tájékoztató weboldalt működtet a nemzeti kisebbségek nyelvén, mégpedig úgy, hogy önálló webhelyet hoz létre számára, valamint külön szervezeti egységet a webhely működtetésére.

(4) A műsorszolgáltató a törvény alapján készíti a nemzetiségi nyelvű webes, multimediális és több műfajú tartalmakat, és az igénynek megfelelően az audiovizuális tartalmakat.

(5) A műsorszolgáltató a törvény értelmében a webes tartalom működtetésére közszolgálati díjakból származó forrásokat és közpénzeket használhat fel.

(6) A Szlovák Köztársaság a nemzeti kisebbségi műsorok gyártására és sugárzására külön keretet biztosít a műsorszolgáltató költségvetésében.

51. § Magántulajdonban levő média

(1) A nemzeti kisebbséghez tartozók szabadon és korlátozások nélkül alapíthatnak és működtethetnek nyomtatott sajtótermékeket, elektronikus és digitális médiákat a nemzetiségi kisebbségek nyelvén.

(2) A kisebbségi nyelvű médiát semmiféle diszkrimináció nem érheti a működtetése során, és a Szlovák Köztársaságnak lehetővé kell tennie e médiumok közpénzekből történő társfinanszírozását.

(3) A rádió kisebbségi nyelvű adására ugyanolyan törvényi kivételek vonatkoznak, mint magára a műsorszolgáltatóra.

(4) A kisebbségi nyelvű televízióadások sugárzásánál az állam biztosítja az államnyelvre kötelező feliratozásból eredő többletköltségek kifizetését.⁶⁸

(5) A Szlovák Köztársaság közpénzekből támogatja azokat a nemzeti kisebbségi/nemzetiségi médiumokat, amelyek közérdekű tartalmat állítanak elő.

HETEDIK RÉSZ⁶⁹

A nemzetiségi oktatás

52. § A nemzetiségi iskola és a nemzetiségi oktatási intézmények

(1) Nemzetiségi iskolák és nemzetiségi oktatási intézmények a következő intézmények:

a) nemzetiségi iskolák és osztályok, ahol az oktatási/nevelési nyelv a kisebbség nyelve, és külön szabályozás alá tartoznak,

b) nemzetiségi iskolák és osztályok, ahol az oktatási/nevelési nyelv a nemzeti kisebbség nyelve is; ezekben az iskolákban és osztályokban

⁶⁸ A programok feliratozása pénzügyi támogatásának biztosítása, jogok az állami támogatás biztosítására a magán nemzetiségi kisebbségi médiák számára.

⁶⁹ A törvény ezen részét a nemzetiségi oktatással foglalkozó szakértőkkel együttműködve, valamint a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériumával konzultálva dolgozták ki.

a szlovák nyelven és szlovák irodalmon kívül legalább még egy kötelező specifikus tantárgy van; a nemzeti kisebbség nyelvén más tantárgyakat is lehet oktatni az iskola döntése szerint,

c) oktatási intézmény, ahol a nevelés, oktatás és tanácsadás a nemzeti kisebbség nyelvén zajlik.

(2) A nemzetiségi oktatás specifikus területei:

a) oktatási intézmények alapítása, megszüntetése és összevonása, a nemzeti iskolák és oktatási intézmények hálózata,

b) a nemzetiségi oktatás módszertani-szakmai irányítása,

c) a nemzetiségi oktatás finanszírozása,

d) az oktatás tartalma, specifikus oktatási területek, tantárgyak és tartalmak, beleértve a tankönyveket, tantárgyakat, oktatási anyagokat és a kalsszikus és digitális munkafüzeteket,

e) a nemzetiségi oktatást támogató intézményrendszer és szolgáltatások,

f) a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak felkészítése és folyamatos szakmai fejlesztése a nemzetiségi iskolák és nemzetiségi oktatási intézmények számára.

53. § (1) A nemzeti tanács alapíthat, megszüntethet és összevonhat nemzetiségi iskolát és oktatási intézményt, és kérheti ezek törlését az iskolahálózatból, továbbá gyakorolhatja az alapítói jogköröket.

(2) A nemzetiségi iskolák és oktatási intézmények alapítója átruházhatja alapítói jogköreit a nemzeti tanácsra.

(3) A nemzeti tanács kezdeményező, tanácsadó és ellenőrző szerve a nemzetiségi oktatásnak, és elsősorban⁷⁰:

a) javaslatot tesz az óvodai nevelés általános alapjaira, az alapiskolai és a középiskolai kerettantervre, a tantervi követelményekre, a nemzeti kisebbség sajátosságait tükröző tantárgyak tanterveire, különösen a történelem, a honismeret és a zeneoktatás területén,

b) javaslatokat tesz a nemzeti kisebbség nyelvére és irodalmára vonatkozó oktatási alapkövetelményekre az alap- és középfokú oktatásban,

c) javaslatokat tesz a szlovák nyelv nem anyanyelvként való oktatásának alapkövetelményeire,

d) olyan intézkedések és tanterveket javasolnak az oktatáshoz, amelyek hozzájárulnak a kölcsönös nemzetiségi toleranciához,

(e) véleményezi a tankönyvek, tanítási szövegek, munkafüzetek és taneszközök jóváhagyását,

⁷⁰ A nemzeti tanácsok egyik fő feladata lesz, hogy ellenőrizzék és irányítsák a nemzetiségi oktatás fejlesztését. Az egyes feladatok más országok nemzeti tanácsainak tevékenységéből következnek.

- (f) javaslatot tesz és véleményezi a nemzeti kisebbség nyelvén külföldről származó tankönyvek használatát a nevelési-oktatási folyamatban,
- (g) saját forrásaiból ösztöndíjalapot hozhat létre és dönthet annak elosztásáról,
- (h) iskolabuszokat üzemeltethet, hogy biztosítsa az iskolába járást azon községbe, ahol nemzeti kisebbségi iskola és iskolai létesítmény áll rendelkezésre.

54. §⁷¹ A nemzetiségi oktatás jellemzői és céljai

- (1) A nemzetiségi iskolában folyó nevelés és oktatás célja a nevelés és oktatás általános céljain túlmenően az, hogy lehetővé tegye:
  - (a) az oktatás és a kompetenciák elsajátítását, különösen a kommunikációs készségek, a szóbeli és írásbeli kompetenciák, az információs és kommunikációs technológiák használata, a nemzeti kisebbség nyelvén történő kommunikáció területén,
  - (b) a nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok identitásának megőrzését, a nemzeti kisebbség nyelvének fejlesztését, az érintett nemzetiségi kisebbség és az anyaország kultúrájának, történelmének, tárgyi és szellemi értékeinek megismerését.
- (2) A nemzetiségi kisebbségekhez tartozó tanulók oktatása és nevelése sajátos oktatási programok szerint történik.
- (3) A nemzeti kisebbségi iskolákban és a nemzeti kisebbségi oktatási intézményekben az iskolai oktatási programot az adott nemzeti kisebbség nyelvén kell elkészíteni, beleértve az iskolai intézmények oktatási programját is.
- (4) A nemzeti kisebbségi iskolákban egyes tantárgyakat speciális, kiegészített tartalommal kell oktatni, amelyekre speciális oktatási programokat kell kidolgozni.
- (5) A nemzeti kisebbségek iskoláiban az egyes sajátos tantárgyak⁷² oktatásában a nemzeti kisebbségek nyelvére fordításnak nem minősülő változatban, az állami oktatási programmal összhangban, az érintett nemzeti kisebbség számára a tankönyvek, tanítási szövegek, munkafüzetek és digitális segédletek szerzői által kidolgozott tankönyveket, tananyagokat és munkafüzeteket kell használni.⁷³
- (6) A nemzeti kisebbségi iskolákban a nemzeti kisebbség nyelvén vagy más nyelvről készült fordításban készült tankönyveket, tanítási szövegeket, munkafüzeteket és digitális segédleteket más tantárgyak oktatásában kell használni.

⁷¹ A törvény célja, hogy hosszú távú jövőképet és koncepciót adjon a nemzetiségi oktatás fejlesztésére, amely garantált és nem függ a politikai nyomástól.

⁷² Például: zeneoktatás, nyelv és irodalom...

⁷³ Ezek a nemzetiségi iskolák számára készült tananyagok és munkafüzetek!

(7) A nemzeti kisebbségi iskolákban a nemzeti kisebbség nyelvén külföldön kiadott tankönyvek, tanítási szövegek, munkafüzetek és digitális segédletek is használhatók a tantárgyak oktatásában.

(8) A nemzeti kisebbségi iskolák és a nemzeti kisebbségi iskolai intézmények számára külön törvények szerint speciális támogató szolgáltatásokat⁷⁴, valamint módszertani és tanácsadó intézményekben fejlesztéseket kell biztosítani.

55.§ A nemzetiségi iskolák és nemzetiségi iskolai intézmények hálózata és rendszere

(1) A nemzeti kisebbségi iskolák és nemzetiségi iskolai intézmények hálózata azoknak az iskoláknak és iskolai intézményeknek a jegyzéke, amelyek az 52. § alapján jogosultak valamely nemzeti kisebbség nyelvén oktatást és nevelést vagy az oktatás és nevelés egy részét folytatni.

(2) A nemzeti kisebbségi iskolák és nemzeti kisebbségi iskolai intézmények hálózata a Szlovák Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kutatási és Sportminisztériuma által kezelt, külön rendelet⁷⁵ szerinti iskolák és iskolai intézmények hálózatának része.

(3) A minisztérium e törvény és külön rendelet⁷⁶ értelmében biztosítja a nemzeti kisebbségi iskolák és iskolai intézmények hálózatának megfelelő működéséhez szükséges feltételeket oly módon, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek és tanulók anyanyelvi oktatáshoz való joga megmaradjon.

(4) A nemzeti kisebbségi iskolák rendszere a következő iskolatípusokból áll:⁷⁷

- (a) óvoda,
- (b) általános iskola,
- (c) gimnázium,
- (d) szakközépiskola,
- (e) sportközépiskola,
- (f) művészeti és kézműves iskola,
- (g) konzervatórium,
- (h) sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók iskolája,
- (i) alapfokú művészeti iskola,
- (j) nyelviskola,

⁷⁴ Részletesebben az indoklásban.

⁷⁵ A Tt. 596/2003 sz. törvényének 15.§-a az oktatás állami igazgatásáról és az iskolai önkormányzatról.

⁷⁶ A Tt. 596/2003 sz. törvénye oktatás állami igazgatásáról és az iskolai önkormányzatról.

⁷⁷ Vasárnapi nyelviskolák a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek számára! A Kormánybiztos Hivatala az ún. vasárnapi nyelviskolákat is meg kívánja határozni, amelyek célja, hogy a kisebb létszámú nemzeti kisebbségek vagy a nem koncentráltan élő nemzeti kisebbségek számára is biztosítsák az anyanyelvi oktatáshoz való hozzáférést.

(k) kétnyelvű iskolák, ahol a tanítás nyelve valamely nemzeti kisebbség nyelve.

(5) A nemzeti kisebbségi iskolai intézmények rendszere a következőkből áll:

(a) iskolai oktatási intézmények,

(b) iskolai nevelési tanácsadó és prevenciók intézmények.

56. § Részvétel

(1) A Szlovák Köztársaság és az állami hatóságok megfelelő és hatékony mechanizmusokat biztosítanak a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó személyeknek a nemzeti kisebbségi oktatás meghatározott területeit érintő ügyekben való részvételére az 52. § (2) bekezdése szerinti döntéshozatalban.

(2) A nemzetiségi kisebbségek részvétele az e törvény értelmében vett nemzeti kisebbségi oktatás területén különösen a nemzeti kisebbségi tanácsok és bizottságok révén valósul meg a megyék és városok szintjén.

(3) A nemzeti kisebbségi oktatással kapcsolatos kérdésekben az országos nemzeti tanácsok véleménye az irányadó.

57. § A nemzeti kisebbségi oktatás finanszírozása

A Szlovák Köztársaság a nemzeti kisebbségi oktatás finanszírozása során figyelembe veszi a nemzeti kisebbségi oktatás sajátosságait, különösen: az oktatási folyamat személyi és gazdasági igényeit, a regionális hozzáférhetőséget és a nemzetiségi kisebbségekhez tartozó állampolgároknak az anyanyelvű minőségi oktatáshoz való hozzáférési jogát.

58. §⁷⁸ Közös, átmeneti és záró rendelkezések

(1) A Kormánybiztosi Hivatal megszűnése – közszolgálati jogviszonyok átalakítása.

59. § (1) Az első nemzeti tanácsi választásokat a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának elnöke legkésőbb két évvel e törvény hatálybalépését követően írja ki.

(2) A nemzeti tanácsnak az első választást követő alakuló ülését a hivatal elnöke hívja össze úgy, hogy az a választási eredmények kihirdetésétől számított 30 napon belül sorra kerüljön.

60. § Hatályát veszti a nemzeti kisebbségek nyelvhasználatáról szóló 184/1999. sz. törvény.

61. § Hatálybalépés

Ez a törvény 2023. január 1-jén lép hatályba.

Fordította: *Gyurcsík Iván*

⁷⁸ A törvény ezen része a későbbiekben módosul, mivel néhány kérdés a törvény végső formájából következik.